

Prikaz

Rukopis primljen 3. 10. 2018.

Prihvaćen za tisak 10. 10. 2018.

<https://doi.org/10.22210/govor.2018.35.08>**Ivančica Banković-Mandić***ibmandic@ffzg.hr*

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatska

**Međunarodna jezikoslovna konferencija CLARC 2018. Rijeka,
Hrvatska, od 8. do 10. lipnja 2018. godine**

U organizaciji Centra za jezična istraživanja Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci od 8. do 10. lipnja 2018. održana je Druga međunarodna jezikoslovna dvojezična konferencija *Perspektive jezične raznolikosti / Perspectives on linguistic diversity* (s izlaganjima na engleskom i hrvatskom jeziku). Dan ranije, u iznimno bogatom pretkonferencijskom danu, održana je radionica *Jezik i kognicija: dvojezičnost mijenja naše umove i mozgove* (Jason Rothman, sveučilišni profesor iz Norveške, Sveučilište u Readingu i Tromsu; Jennifer Cabrelli Amaro, docentica iz SAD-a, Sveučilište Illinois, Chicago), okrugli stol na temu *Izazovi očuvanja manjinskih jezika: pogled iz zajednice* (sudionice okruglog stola: Branka Drljača Margić, Tihana Kraš, Maša Plešković i Zvezdana Vrzić, profesorice sa Sveučilišta u Rijeci), znanstveni kolokvij *Morfosintaktičke promjene pod utjecajem jezičnog dodira: ruski u Euroaziji* (Lenore Grenoble, profesorica iz SAD-a, Sveučilište u Chicagu) te predavanje *Sustavi drugog/stranog jezika: zašto su neka gramatička pravila teža od drugih?* (Shigenori Wakabayashi, sveučilišni profesor iz Japana, Sveučilište Chuo). Sudionici pretkonferencijskog događanja mogli su se upoznati i s glazbom i gastronomijom manjinskih kultura Rijeke i Istre.

U tri dana konferencije održano je pet plenarnih izlaganja. Izlaganja glavnog dijela skupa održavala su se u šest paralelnih sekcija tijekom tri dana. Izlaganja su bila grupirana u deset općih lingvističkih tema koje su pokrivala područja učenja i poučavanja jezika, jezične politike, ideologije, identiteta i jezičnog planiranja te teme iz kognitive lingvistike, semantike i dijalektologije. Naslovi cjelina: *Language maintenance, identity, language attitudes / Čuvanje jezika, identitet, stavovi prema jeziku; Language learning and teaching / Učenje i poučavanje jezika; Dialectology, corpus*

linguistic, languages in contact / Dijalektologija, korpusna lingvistika i jezici u kontaktu; Language typology and linguistic structure / Jezična tipologija i lingvistička struktura; Language diversity, identity, language maintenance, language policy / Jezična raznolikost, identitet, čuvanje jezika, jezična politika; Language contact and change, language maintenance / Jezični kontakt i promjene, čuvanje jezika; Language revitalisation, language policy / Oživljavanje jezika, jezična politika; Cognitive linguistics and semantics / Kognitivna lingvistika i semantika; Language development / Razvoj jezika; Language ideology, language policy and planning / Jezična ideologija, jezična politika i planiranje.

Specijalizirane teme poput sintaktičkih tema, akcenatskih raznolikosti, ugroženih jezika u jugoistočnoj Europi, jezikoslovne geografije općenito i sl., obrađene su u osam panela. Naslovi panela: *Linguistic diversity in language development / Jezična raznolikost u razvoju jezika; Accentual variation in Standard Croatian / Naglasne inačice standardnoga hrvatskog; Linguistic diversity, construal and conceptualization / Jezična raznolikost, konstrukcija i konceptualizacija; Syntactic diversity across time / Sintaktička raznolikost tijekom vremena; Linguistic endangerment in Southeast Europe / Ugroženost jezika jugoistočne Europe; Linguistic diversity and linguistic geography / Jezična raznolikost i jezična geografija; Linguistic diversity and corpus linguistics / Jezična raznolikost i korpusna lingvistika; Morphological doublets: From a diachronic to a synchronic perspective / Morfološke dvojnosti: iz dijakronijske i sinkronijske perspektive.* Iznimno veliku posjećenost ovog skupa potvrđuje broj od 150 izlagača.

Skup je započeo plenarnim predavanjem *The role of typological proximity in determining how previous linguistic knowledge affects/changes the process for the next language learned / Uloga tipološke bliskosti u određenju utjecaja/promjene prethodnog jezičnog znanja na jezik koji se sljedeći uči* profesora Jasona Rothmana sa Sveučilišta u Readingu i Sveučilišta u Tromsu o ulozi tipološke srodnosti jezika na učenje stranih jezika.

Četiri su plenarna izlaganja dostupna na YouTubeu: predavanje profesorice Lenore Grenoble iz SAD-a *Diminishing diversity: Language shift and loss / Umanjivanje raznolikosti: jezična promjena i nestanak*, predavanje profesora Theda Kahla sa Sveučilišta u Jeni *Endangered Romance and Slavonic varieties in Southeast Europe / Ugroženi varijeteti romanskih i slavenskih jezika u jugoistočnoj Europi*, predavanje profesora Dana Zemana iz Češke, s Karlova sveučilišta u Pragu *Uniformity versus diversity: Dependency grammar for all / Jezična uniformnost naspram raznolikosti: gramatika ovisnosti za sve* te predavanje profesora Ranka Matasovića, akademika i

profesora sa Sveučilišta u Zagrebu *Linguistic diversity and economic prosperity: A historical approach / Jezična raznolikost i gospodarski napredak: povijesni pristup*.

Sesija o identitetima i stavovima bavila se identitetom Hrvata u Slovačkoj, stavovima o višekulturalnosti u Vojvodini, jezikom srpskih pisaca, reklamnim porukama u Maleziji, raznolikošću, asimilacijama i pitanjem identiteta u zajednici Chitty Melaka, identitetom zajednice ciparskih Grka u Londonu, višejezičnim zajednicama u višejezičnom okruženju općenito, jezicima u kontaktu u srednjem vijeku, tzv. asimetričnom višejezičnosti u renesansnoj Ragusi, jezičnim kontaktima u *Riječkoj kvesturi* i krčkim mletačkim idiomom.

O spremnosti komunikacije na engleskom jeziku u visokom školstvu, engleskom jeziku kao *lingua franca* u nastavi teorije jezika, revitalizaciji talijanskog u Istri, jezičnoj i kulturnoj raznolikosti, kulturnoj kompetenciji u ruskom kao stranom jeziku, kvalitativnoj analizi učenja i poučavanja, o stavovima mladih učenika u učenju stranog jezika te važnosti povratne informacije u učenju, govorilo se u sekciji o učenju i poučavanju jezika.

Raznolika naslovima bila je sesija sa sintaktičkim temama u sinkroniji i dijakroniji u pravnim tekstovima. Govorilo se o funkciji demonstrativa u odlomcima reformacijskog prijevoda evanđelja Novog testameta iz 16. st. Obrađene su i teme jezika moliških Hrvata, sintakse u Kraljevini Dalmaciji te enklitike u američkom hrvatskom jeziku.

Dijalektologija i jezici u kontaktu predstavljeni su izlaganjima o srpskom i hrvatskom na Twitteru, tuđicama u sičanskom govoru, o utjecaju talijanske ortografije na regionalni izgovor fonema, kontaktu novoštokavskih govora na Kordunu, stavljena je u odnos geolingvistika s antroponomastičkim istraživanjima, predstavljen je vokalizam u *Slovenskom lingvističkom atlasu*, predstavljen je i inventar rasprostranjenosti naziva za dijete u slavenskom svijetu i druge geolingvističke teme.

Jezična raznolikost u jezičnom razvoju obrađena je u nekoliko radova kao što su *Morfološko bogatstvo u hrvatskome kao podrška jezičnoj proizvodnji: odnosne rečenice u predškolskoj i ranoj školskoj dobi*, *Razvijanje diskursne fleksibilnosti i jezične sposobnosti u slovenskom kao J1* i dr. Tema jezičnog razvoja obrađena je, između ostalih, i u radovima o negativnom prijenosu u učenju srodnih jezika, o jezičnim sustavima u učenju slovenskog kao inog, o radu u EMI-u (English Medium Instruction) te su obrađene i druge teme o usvajanju engleskog kao J2. Predstavljena su istraživanja o ulozi sugovornika u ranom dječjem govoru, o izražavanju uzročnosti prijedlozima u talijanskom kao J2, o razvoju i stavovima o jeziku na primjeru talijansko-hrvatskoga

dvojezičnog djeteta, o ritmu u talijanskom kao J2, o mehanizmima prefigiranja u mađarskom kao inome, o naglasku engleskog jezika u govornika iz Hong Konga, o specifičnim temama u usvajanju portugalskog kao J2, o usvajanju pisane produkcije na španjolskom i purepečanskom, o usvajanju trećeg jezika na primjeru njemačkog i španjolskog jezika itd.

O ugroženosti jezika u jugoistočnoj Europi govorilo se s aspekta hrvatskog identiteta u Mađarskoj, bajaškog romskog, srpskog kao manjinskog jezika, slavenskih manjina u Grčkoj, manjinskih jezika u Alpsko-jadranskoj regiji, romanskih varijeteta u jugoistočnoj Srbiji, posebno u Knjaževcu, fjumanskog dijalekta, jezične zajednice Zaratino i Arbanasa u suvremenom kontekstu. Obradena su i pitanja revitalizacije ciparskog arapskog i banatskog bugarskog jezika, iznesena su zapažanja o utjecaju rumunjskog na karaševske govore te podaci o osiromašivanju glasovnog inventara italofonih govornika u zapadnoj Slavoniji itd.

O jezičnoj raznolikosti, konstrukcijskoj gramatici i konceptualizaciji govoreno je u radovima o modelu leksikalizacijskih obrazaca te o gramatikalizaciji i idiomatizaciji u službi opojmljivanja. Predstavljen je mentalni leksikon hrvatskog jezika na primjeru od 20 leksema, prikazana je konceptualizacija pojma *poludjeti* u nekim govorima, metafore u pacijenata sa shizofrenijom, način prenošenja emocija u srednjovjekovnim tekstovima o Mongolima, tradicionalnoj glazbi kao izrazu manjine, retorici sebstva u pismenosti studenata u drugom jeziku itd.

Općelingvističke teme, kao što su revitalizacija jezika i jezična politika, obrađene su u radovima o jeziku u Papui Novoj Gvineji, o stavovima prema glagoljici, o smanjenju jezične raznolikosti u Singapuru i o francuskom u alžirskih studenata poslijediplomskih studija u Velikoj Britaniji.

Naglasne raznolikosti u hrvatskom jeziku predstavljene su radovima o normi i televizijskom govoru, o problematiziranju norme i opisu nekih mjesnih govora. Predstavljena je i akcenatska slika standarda u govorima štokavske osnovice u Bosni, promjene u percepciji identiteta i hrvatske naglasne norme, postavljeno je pitanje koji organski idiom dovodi do norme te su obrađene neke specifične teme poput proklize i zanaglasne dužine.

Kognitivna lingvistika i semantika predstavljene su radovima o figurativnosti nadimaka engleskih trkača i trkačica, metaforama u strojarstvu i opojmljivanju iskustva svetoga u hrvatskoj fantastičnoj prozi.

Problem morfoloških dubleta obrađen je kao problem u usvajanju jezika te ilustriran primjerima iz hrvatskog, češkog, talijanskog te općenito iz slavenskih jezika.

Korpusna lingvistika predstavljena je uvodnim temama o toj disciplini u kontekstu jezične raznolikosti. Predstavljen je dijalekt iz sjeverozapadne Italije, klitike u bosanskom, hrvatskom i srpskom, elementi iz tirolsko-talijanskog korpusa, govorni korpus Konttati itd.

Općenite jezične teme dotaknule su se i korpusne lingvistike u prevođenju, tema izražavanja temporalnosti, plodnosti prefiksa pre- i poznavanja slavenskih jezika u hrvatskome kao J2.

Jezična ideologija, politika i planiranje predstavljeni su aktualiziranjem Brozovićeve jezika, temama o preskriptivnoj naglasnoj normi u hrvatskom i ruskom te problemima azilanata u Republici Hrvatskoj.

Iznimno bogat raspon općih jezikoslovnih tema te dobro posjećeni paneli potvrđuju velik interes inozemne i domaće javnosti za jezična istraživanja i različite jezikoslovne discipline. Izvršna organizacija ovako velikog skupa izniman je zadatak pa ovim putem organizatorima upućujemo čestitke i s veseljem čekamo poziv za novi CLARC 2020. godine.
